

Quicksan

Onderwerp: quickscan archeologie IKC Marum

Projectnummer: 368302

Referentienummer: SWNL0248517

Datum: 28-8-2019

1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Westerkwartier heeft Sweco Nederland B.V. een quickscan archeologie uitgevoerd naar de locatie van het nieuw te bouwen IKC te Marum, gemeente Westerkwartier (zie afbeelding 1.1). De aanleiding voor deze quickscan is de benodigde bestemmingsplanwijziging in het kader van de nieuwbouw.

In het IKC krijgen de beide Marumer scholen OBS De Springplank en CBS De Bron van schoolbestuur Quadraten een plaats. Daarnaast huisvest het gebouw een kinderopvang en het consultatiebureau van de GGD en is sprake van medegebruik van de ruimten voor muziekonderwijs en een mogelijke bibliotheek op school.

Het plangebied ligt ter plekke van het trainingsveld van de SV Marum, ten noorden van de Alberdaweg en ten oosten grenzend aan de Hoornweg.

Voor het plangebied geldt een archeologische dubbelbestemming (Waarde – Archeologie 5) en een onderzoekseis volgens de archeologische beleidskaart voor ingrepen in de bodem met een oppervlakte groter dan 1000 m² en dieper dan 0,4 m -mv.¹

Afbeelding 1.1. Locatie plangebied

¹ Bestemmingsplan Marum Dorp 2015 via www.ruimtelijkeplannen.nl ; Beleidskaart Archeologie Westerkwartiergemeenten, Vestigia 2013.

De bodemingrepen die gepaard gaan met de geplande werkzaamheden kunnen eventueel aanwezige archeologische resten in de bodem verstoren en/of vernietigen. Derhalve dienen voorafgaand aan die werkzaamheden de archeologische waarden binnen het plangebied in kaart te worden gebracht. Het doel van de quickscan is inzicht te krijgen in de archeologische waarde van het plangebied. Het onderzoek richt zich op de vraag of er in het plangebied archeologische waarden aangetroffen kunnen worden. Er wordt geadviseerd de resultaten van deze quickscan en het daaruitvloeiend advies af te stemmen met de bevoegde overheid, de gemeente Westerkwartier.

Tabel 1 Administratieve gegevens

Uitvoerder	Sweco Nederland B.V.
Provincie	Groningen
Gemeente	Westerkwartier
Plaats	Marum
Toponiem	IKC
Centrumcoördinaat	x: 213.370 / y: 573.010
Opdrachtgever	Gemeente Westerkwartier
Oppervlakte plangebied	Circa 0,72 ha
Bevoegde overheid	Gemeente Westerkwartier
Contactpersoon	

2 Quickscan

Tabel 2 Inventarisatie archeologische waarden

Locatie	IKC Marum
Ingreep	Nieuwbouw Integraal Kindcentrum
Oppervlaktegeologie	Dekzand, beekleem -zand en veen; Formatie van Drachten (Dn1)
Bodemtype	Laarpodzolgronden met lemig fijn zand, met in het grootste deel keileem of potklei aanwezig (tenminste 20 cm dik) tussen 40 en 120 cm -mv (cHn23(x))
Geomorfologische eenheid	Deels: bebouwd, deels: Grondmorenewelvingen, hoofdzakelijk ontstaan door glaciële processen, bedekt of opgevuld met dekzand (3L11dG).
AHN	Ca 3,60 – 3,65 m +NAP
Archis3 monumentnummer	-
Archis3 waarnemingen	In plangebied: geen Nabij plangebied (<500 m): 2060601100 : 22 vuurstenen objecten 3217500100 : aardewerk (Neolithicum-Vroege IJzertijd); Vuurstenen objecten (Paleolithicum-IJzertijd) 2102008100 : vuurstenen objecten (Neolithicum-Vroege Bronstijd); fragmenten wikkeldraadaardewerk (Vroege Bronstijd); aardewerk (IJzertijd). enkele diep ingegraven haardkuilen en een mogelijke afvalkuil; 2 crematiekuilen, Late IJzertijd
Archis3 onderzoeken	In plangebied: geen Nabij plangebied (<500 m): 2060601100 : booronderzoek De Holten III en IV (RAAP, 2003). De vindplaats bevindt zich op een dekzandrug waarin zich een podzolbodem heeft ontwikkeld.

Beleidskaart

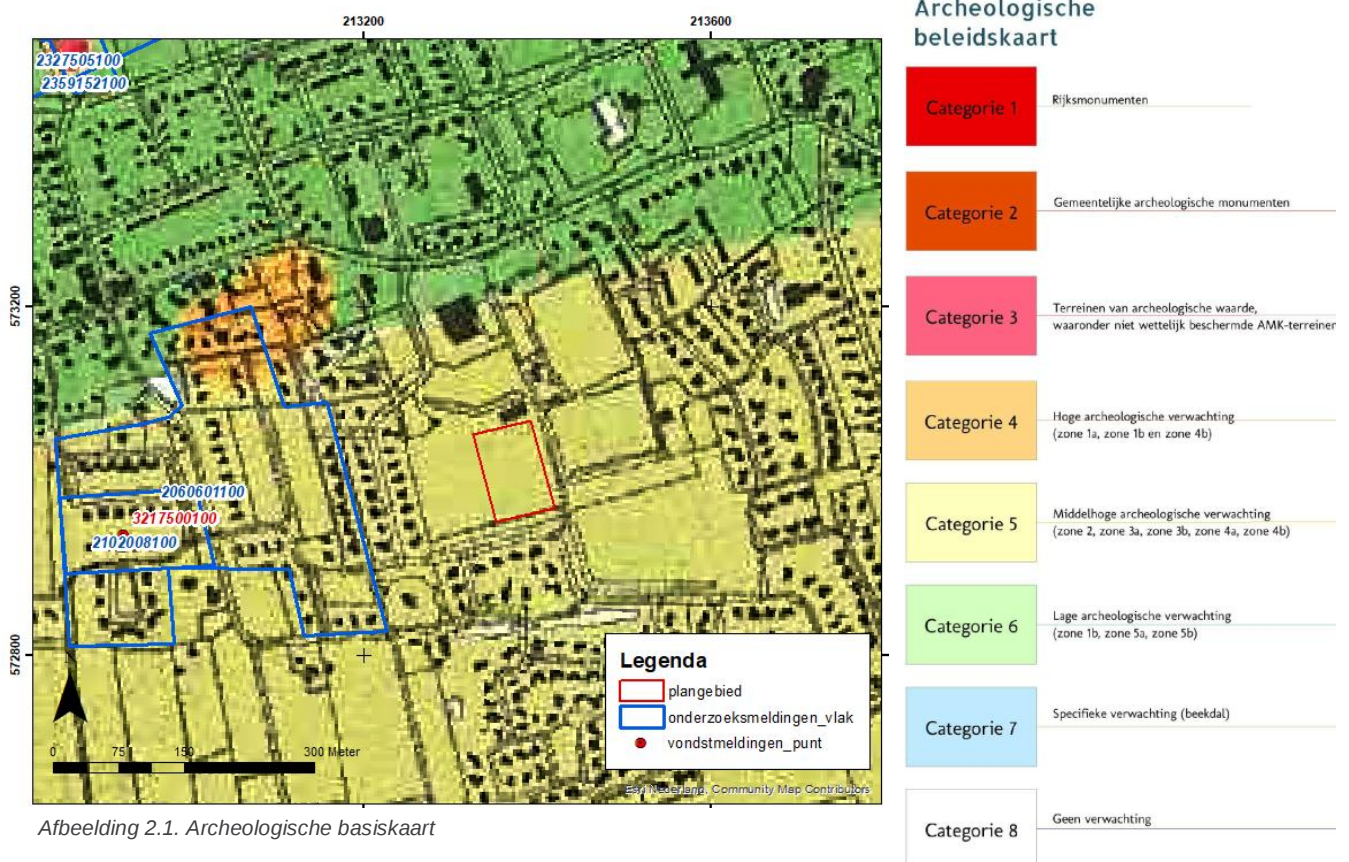
Bestemmingsplan

Omdat de akker omsloten is door grasland waar de vondstzichtbaarheid slecht is, kan het zijn dat de vondstverspreiding groter is.

2102008100: Archeologische begeleiding vuursteenvindplaats De Holten III (Steekproef 2005). In dit onderzoek is een concentratie van vuursteenartefacten aangetroffen. Het gaat hier om resten van een nederzetting uit de steentijd. Het loopniveau van de sporen is in de loop van de tijd verloren gegaan en de bodem is tot in de C-horizont geroerd.

onderzoekseis voor ingrepen in de bodem met een groter oppervlakte van 1000 m² en dieper dan 0,4 m -mv

Waarde - archeologie 5

Afbeelding 2.1. Archeologische basiskaart

2.1 Bodem

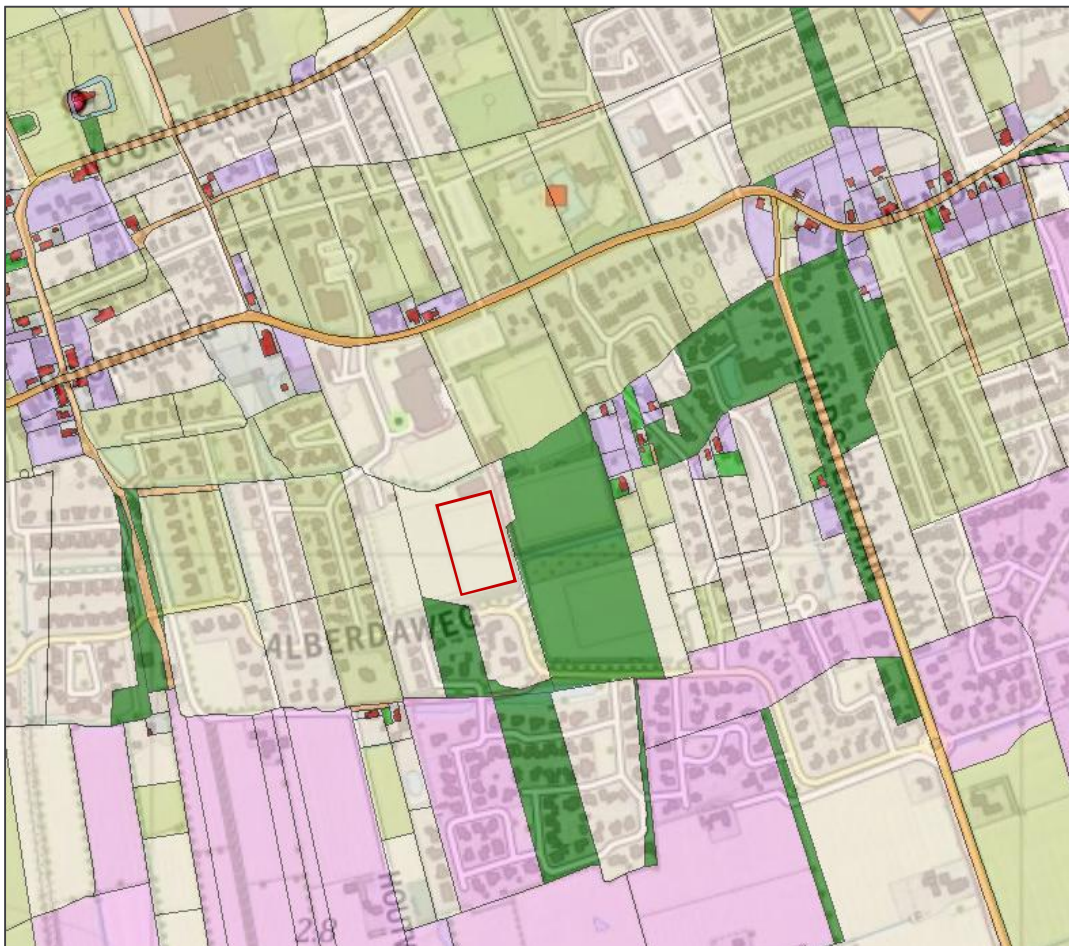
De afzettingen die in het plangebied aan de oppervlakte voorkomen, dateren uit het Pleistoceen. Het plangebied ligt, evenals het grootste deel van Marum, op een relatief hoger gelegen grondmorenewelving. Dit landschap is ontstaan tijdens de laatste twee ijstijden, onder invloed van de werking van het landijs. Tijdens het Saalien, de voorlaatste ijstijd (200.000-130.000 jaar geleden), lag er een pakket ijs over de bovenste helft van Nederland. Onder het ijs werd keileem afgezet, een grondmorene bestaande uit leem, grond, keien en zand. Keileem komt in een groot deel van het plangebied ondiep voor. Onder periglaciale omstandigheden in het Midden-Pleistoceen zijn door de wind matig fijn tot matig grove zanden van de Formatie van Drachten afgezet. Deze zanden hebben hier waarschijnlijk de

grondmorenewelvingen opgevuld. Tijdens de laatste ijstijd, het Weichselien (120.000-10.000 jaar geleden) bereikte het landijs Nederland niet. Wel was het koud en was er sprake van een toendralandschap, waar op grote schaal sediment (zand) werd meegenomen en elders weer afgezet. Dit zand wordt doorgaans dekzand genoemd en komt ter plekke van het plangebied aan het oppervlakte voor.

2.2 Archeologische verwachting

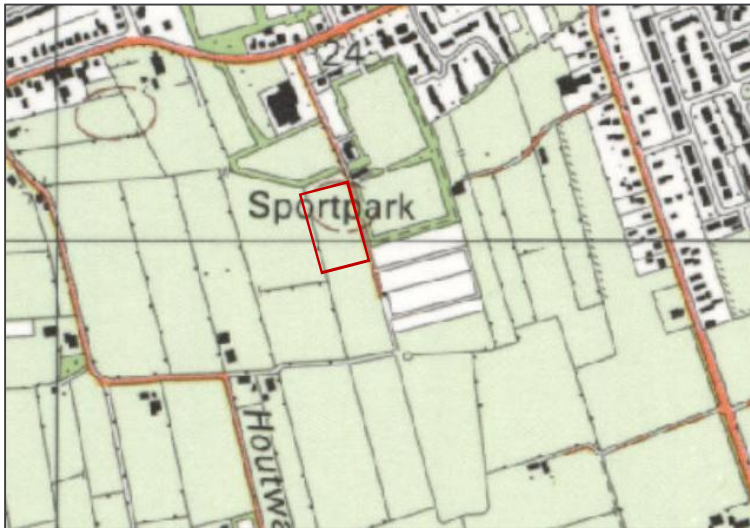
Het plangebied ligt op een keileemopduiking met daarop een dekzandpakket waardoor in de ondergrond potentieel archeologische resten vanaf de Steentijd kunnen worden aangetroffen. In de nabije omgeving van het plangebied (circa 300 m ten westen) zijn al diverse archeologische resten aangetroffen, die met name dateren in het Laat-Neolithicum-Vroege Bronstijd en de IJzertijd (zie ook tabel 2).

Op basis van de geraadpleegde historische kaarten is te zien dat het plangebied in historische periodes onbebouwd was. Op de kadastrale minuut uit de eerste helft van de 19e eeuw (zie afb. 2.2) wordt het grondgebruik als bouwland weergegeven.

Afbeelding 2.2. Situatie ca 1832 (via: hisgis.fa.knaw.nl)

Deze situatie blijft zo tot het begin van de 21e eeuw, wanneer het terrein als sportveld in gebruik wordt genomen. Opvallend is dat in het historische kaartbeeld in het noordelijk deel van het plangebied een hoogtelijn is ingetekend, wat impliceert dat hier een relatieve hoogte aanwezig was (zie ook afb. 2.3). Deze hoogte is mogelijk geëgaliseerd met de aanleg van het sportveld, maar indien nog intact zou een dergelijke hoogte een geschikte vestigingslocatie voor prehistorische jager-verzamelaars kunnen zijn.

Afbeelding 2.3. Historische situatie eind jaren '90 van de 20^e eeuw met hoogtelijn in het noordelijk deel van het plangebied (bron: www.topotijdreis.nl)

De ondergrond van het plangebied kan in potentie archeologische resten bevatten vanaf de Steentijd. Afhankelijk van hoe het sportveld is aangelegd en in welke mate is geëgaliseerd kunnen archeologische resten vanaf een diepte van onder de bouwvoor in meer of mindere mate intact aanwezig zijn. Indien een archeologische vindplaats aanwezig is, is de kans op het aantreffen van dieper ingegraven sporen zeer groot. De mate van verstoring van de ondergrond is echter op voorhand moeilijk te bepalen.

3 Advies

Voor het plangebied geldt een dubbelbestemming archeologie waarvoor geldt dat er archeologisch onderzoek dient plaats te vinden voor ingrepen met een groter oppervlakte van 1000 m² en dieper dan 0,4 m.

Vanwege de kans op de aanwezigheid van archeologische resten in het plangebied, die direct onder de bouwvoor kunnen worden aangetroffen, wordt geadviseerd om een verkennend booronderzoek uit te voeren (IVO-O; SIKB BRL 4000, protocol 4003). Het verkennende booronderzoek dient erop gericht te zijn een indicatie te geven van de bodemopbouw en de mate van verstoring door de aanleg van het sportveld. Op basis hiervan kan een advies worden gegeven ten aanzien van een eventueel vervolgonderzoek.

Wij wijzen u erop dat de bevoegde overheid op basis van dit advies een besluit neemt. De mogelijkheid bestaat dat dit besluit afwijkt van het door ons opgestelde advies.

Verantwoording

Titel	Quickscan archeologie IKC Marum
Projectnummer	368302
Referentienummer	SWNL0248517
Revisie	Definitief
Datum	28-08-2018
Auteur	Hilde Boon
E-mailadres	hilde.boon@sweco.nl
Gecontroleerd en goedgekeurd door	Jeroen van Rooij
Paraaf gecontroleerd	Senior KNA-prospector / Teammanager